

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

POV

POVIJEST

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

POV.52.HR.R.K1.36

49634

Povijest

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 36 stranica, od toga 4 prazne.

Povijest

I. Zadatci višestrukoga izbora

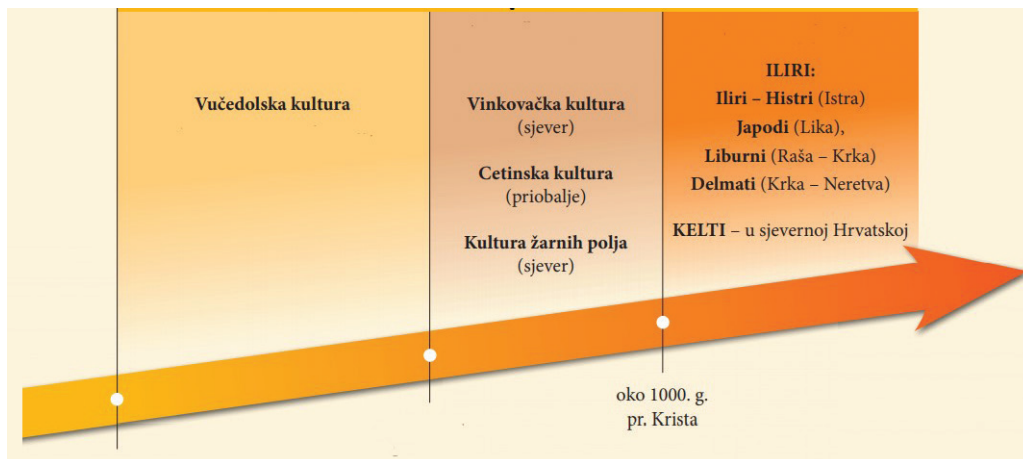
U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koja je bila posljedica razvoja kultova kod neandertalaca?

- A. pokapanje mrtvih
- B. okresivanje oblutaka
- C. gradnja prvih hramova
- D. nastanak običajnog prava

(1 bod)

2. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Koje je povijesno razdoblje prikazano na slikovnome prilogu?

- A. paleolitik
- B. mezolitik
- C. metalno doba
- D. mlađe kameno doba

(1 bod)

3. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) oni ubiru plodove s najmanje muke od svih drugih, pa i ostalih Egipćana jer niti se muče da s plugom zaoravaju brazde ili ih okopavaju, niti bilo što drugo rade od onoga čime se muče ljudi oko usjeva (...) svatko zasije vlastitu njivu i na nju pusti svinje, pa kad one ugaze sjeme, nakon toga samo čeka žetvu i pošto uz pomoć svinja ovrši žito, odnosi ga kući.

Što je omogućilo obradu zemlje opisanu u povijesnome izvoru?

- A. upotreba kotača
- B. redovite poplave
- C. kvalitetno sjeme
- D. kontinentalna klima

(1 bod)

4. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) su zvani od kasnijih ljudi „Vardieji”. Zato što su pustošili more svojim gusarskim družinama, Rimljani su ih potisnuli u unutrašnjost i prisilili da obrađuju zemlju. Ali zemlja je gruba i siromašna i nije prikladna za ratarske zajednice, pa je zbog toga pleme uništeno i u stvari gotovo izbrisano.

Nestanak kojega je ilirskoga naroda opisan u povijesnome izvoru?

- A. Ardijejaca
- B. Delmata
- C. Liburna
- D. Mezeja

(1 bod)

5. Što je od navedenoga bila posljedica primjene Manuova zakonika?

- A. Učvršćen je kastinski sustav.
- B. Uvedena je monoteistička religija.
- C. Sačuvana je obiteljska povezanost.
- D. Osigurana su veća prava pojedinaca.

(1 bod)

Povijest

6. Za koju je državu bila karakteristična Apadana, prijestolna dvorana ukrašena stupovima?

- A. za Babilon
- B. za Egipat
- C. za Fenikiju
- D. za Perziju

(1 bod)

7. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kako se zvao vladar čiji je ugled znatno porastao nakon vojnih pohoda prikazanih strelicama na povijesnome zemljovidu?

- A. Branimir
- B. Domagoj
- C. Tomislav
- D. Zdeslav

(1 bod)

8. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

ječam	ugar	pšenica
ugar	pšenica	ječam
pšenica	ječam	ugar
1. godina	2. godina	3. godina

Što je bila neposredna posljedica uvođenja sustava obrade zemlje prikazanoga na slikovnome prilogu?

- A. razvitak obrta
- B. skraćenje životnoga vijeka
- C. pojava viška proizvoda
- D. produljenje životnoga vijeka

(1 bod)

9. U kojemu je od navedenih područja djelovanja Ruđer Bošković dao najveći doprinos?

- A. u fizici
- B. u kemiji
- C. u medicini
- D. u astronomiji

(1 bod)

10. Što je za povijest Engleske značila Slavna revolucija?

- A. vojnu diktaturu
- B. osvajanje Irske
- C. razvoj republike
- D. obnovu monarhije

(1 bod)

Povijest

---

11. Što je bila neposredna posljedica smrti kralja Dmitra Zvonimira?

- A. osnutak biskupije u Zagrebu
- B. osnutak slobodnih kraljevskih gradova
- C. sklapanje personalne unije s Ugarskom
- D. dolazak na vlast posljednjega Trpimirovića

(1 bod)

12. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Stabile i Ansaldo Garraton osnovali su (...) društvo u koje je, kako izjavljuju, Stabile uložio 88 lira, a Ansaldo 44. Ansaldo nosi taj kapital da ga oplodi. U Tunisu i drugdje, kamo god bude plovio brod na koji će se ukrcati. (...) Kad se vrati, zaradu će predati Stabilu ili njegovom predstavniku, koji će ju podijeliti. Kad se odbije uloženi kapital, dobit će podijeliti napola.

Što je u svojoj osnovi povijesni izvor?

- A. trgovački ugovor
- B. darovnica velikaša
- C. pravilo redovničke zajednice
- D. statut slobodnoga kraljevskog grada

(1 bod)

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Mi Leopold, po milosti Božjoj izabrani car rimski, uvijek Uzvišeni, kralj Njemačke, Ugarske, Češke, Dalmacije, Hrvatske, Slavonije (...) Stoga mi (...) čitavu tu zakladu i osnutak akademije, odnosno studij filozofije (...) svojevoljno i rado prihvaćamo, potvrđujemo i osnažujemo puninom svoje carske vlasti (...) Posebno pak puninom carske i ujedno kraljevske svoje moći ovoj zagrebačkoj akademiji podjeljujemo (...) sva prava i povlastice (...)

Na što se odnosi pojam *akademija* iz povijesnoga izvora?

- A. na umjetničku školu
- B. na filozofsku školu
- C. na sveučilište
- D. na preparandiju

(1 bod)

14. Pozorno pogledajte slikovni prilog.

Kontinent	Broj stanovnika u milijunima	
	1850.	1900.
Europa (i područje Rusije / Ruskoga Carstva)	288	422
Sjeverna Amerika	25	90
Latinska Amerika	34	75
Oceanija	2	6
Afrika	103	118
Azija (bez Rusije / Ruskoga Carstva)	791	902
UKUPNO	1243	1613

U kojemu se dijelu svijeta prema prikazanome slikovnom prilogu najviše povećao broj stanovnika kao posljedica migracija?

- A. u Aziji
- B. u Europi
- C. u Latinskoj Americi
- D. u Sjevernoj Americi

(1 bod)

Povijest

---

15. Koja je hrvatska regija bila najviše pogođena bolešću vinove loze filoksere u drugoj polovini 19. stoljeća?

A. Banija
B. Dalmacija
C. Slavonija
D. Lika

(1 bod)

16. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Vladar i nacija ne smiju nikada smetnuti s uma da je zemljište jedini izvor bogatstva i da ih zemljoradnja umnožava (...) Treba održati potpunu slobodu trgovine; jer najsigurnija, najčvršća i za naciju i državu najpovoljnija politika unutarne i vanjske trgovine sastoji se u potpunoj slobodi konkurencije.

Kako se naziva ekonomska teorija kojoj pripadaju načela opisana u povijesnome izvoru?

A. fiziokratizam
B. kameralizam
C. merkantilizam
D. ekonomski liberalizam

(1 bod)

17. Tko je u drugoj polovini 19. stoljeća objavio prvu cjelovitu sintezu povijesti hrvatskoga naroda radi jačanja nacionalne svijesti?

A. Ferdo Šišić
B. Ivan Kukuljević Sakcinski
C. Josip Juraj Strossmayer
D. Tadija Smičiklas

(1 bod)

18. Zašto je u 19. stoljeću izgradnja željezničkih pruga u SAD-u bila znatno jeftinija od izgradnje pruga u Europi?

- A.** jer su većinu radova na izgradnji pruga u SAD-u obavljali Indijanci
- B.** jer je zemlja kojom je prolazila trasa pruge u Europi bila znatno skuplja
- C.** jer je materijal za izgradnju pruga (tračnica) bio znatno jeftiniji u SAD-u
- D.** jer je na prugama u Europi bilo znatno manje tunela, mostova i vijadukata

(1 bod)

19. Koje je od navedenih nastojanja nacionalnoga pokreta u hrvatskim zemljama ostalo neostvareno i na početku 20. stoljeća?

- A.** Sudstvo je odvojeno od uprave.
- B.** Osnovano je sveučilište u Zagrebu.
- C.** Ujedinjene su sve hrvatske zemlje.
- D.** Hrvatski jezik postao je službenim jezikom.

(1 bod)

20. Koji se od navedenih hrvatskih umjetnika istaknuo u području slikarstva?

- A.** Ivan Meštrović
- B.** Ivan pl. Zajc
- C.** Viktor Kovačić
- D.** Vlaho Bukovac

(1 bod)

21. Što je od navedenoga utjecalo na društvene promjene u doba vlade Milana Stojadinovića?

- A.** približavanje SSSR-u
- B.** napuštanje Lige naroda
- C.** približavanje nacističkoj Njemačkoj i fašističkoj Italiji
- D.** čvršće povezivanje s Velikom Britanijom i Francuskom

(1 bod)

Povijest

22. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označeno područje koje je bilo posljednje uključeno u teritorij Kraljevine Italije?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

23. Gdje je donesen nacistički plan o „konačnome rješenju židovskoga pitanja“?

- A. u Münchenu 1925. godine
- B. u Berlinu 1933. godine
- C. u Nürnbergu 1935. godine
- D. u Wannseeu 1942. godine

(1 bod)

24. Što je od navedenoga bila posljedica rada gastarbajtera u drugoj polovini 20. stoljeća?

- A. priljev deviza
- B. hrvatsko proljeće
- C. otvaranje granica
- D. demografska obnova

(1 bod)

25. U kojemu se od navedenih dijelova svijeta tijekom druge polovine 20. stoljeća odustalo od tržišnoga gospodarstva?

- A. u Japanu
- B. u Istočnoj Europi
- C. u Zapadnoj Europi
- D. u Sjevernoj Americi

(1 bod)

26. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Napravili smo krug i kad smo ispravili avion i poletjeli uvis, sinuo je bljesak. Pod nama je rastao oblak u obliku gljive i mi smo promatrali kako se rascvjetava. Ono dolje, pod nama, podsjećalo me je na kotao uzavrelog katrana. Naravno, grad smo vidjeli u dolasku, ali u povratku nije bilo ničeg za vidjeti. Bio je prekriven tom kuljajućom, crnom masom.

Koji je događaj opisan u povijesnome izvoru?

- A. bitka za Britaniju
- B. razaranje Dresdena
- C. testiranje hidrogenske bombe
- D. bacanje atomske bombe na Hirošimu

(1 bod)

27. Koja je bila posljedica prihvaćanja Sarajevskoga sporazuma iz siječnja 1992. godine?

- A. podjela Bosne i Hercegovine na dva entiteta
- B. utemeljenje prijelazne uprave UN-a (UNTAES-a)
- C. preustroj Jugoslavije u zajednicu suverenih država
- D. dolazak mirovnih snaga UN-a (UNPROFOR-a) na teritorij Hrvatske

(1 bod)

Povijest

28. Koji se likovni pravac razvio u Hrvatskoj tridesetih godina 20. stoljeća kao posljedica djelovanja slikara Krste Hegedušića i Ivana Generalića?

- A. naiva
- B. pop-art
- C. futurizam
- D. minimalizam

(1 bod)

29. Pozorno pogledajte povijesni zemljovid.

Koja su dva vojno-politička saveza prikazana zelenom i ružičastom bojom na povijesnome zemljovidu?

- A. Centralne sile i Antanta
- B. NATO savez i Varšavski ugovor
- C. Mala Antanta i pokret nesvrstanih
- D. Trojni pakt i antihitlerovska koalicija

(1 bod)

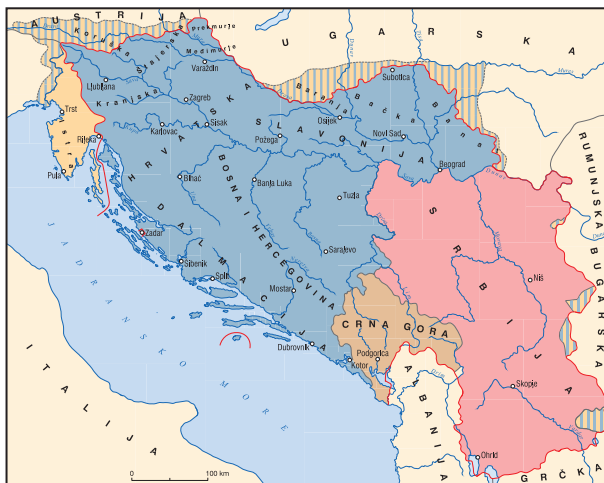
30. Pozorno pogledajte povijesne zemljovide.

1

2

3

4

Kojim je brojem označen zemljovid koji prikazuje položaj Hrvatske u Kraljevini Jugoslaviji?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

31. U kojemu su nizu točno kronološki poredani vladari s područja Mezopotamije?

- A. Hamurabi → Sargon → Asurbanipal → Kir II. Veliki
- B. Sargon → Hamurabi → Asurbanipal → Kir II. Veliki
- C. Sargon → Asurbanipal → Hamurabi → Kir II. Veliki
- D. Kir II. Veliki → Hamurabi → Asurbanipal → Sargon

(1 bod)

32. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja romanizacije Ilirika?

- A. osvajanje Siscije → osvajanje Nezakcija → osvajanje Metula → osvajanje Segestike
- B. osvajanje Metula → osvajanje Nezakcija → osvajanje Siscije → osvajanje Segestike
- C. osvajanje Nezakcija → osvajanje Siscije → osvajanje Metula → osvajanje Segestike
- D. osvajanje Segestike → osvajanje Nezakcija → osvajanje Siscije → osvajanje Metula

(1 bod)

33. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz europske povijesti srednjega i ranoga novog vijeka?

- A. križarski rat protiv Katara → nastanak Kraljevine Španjolske
→ početak Stogodišnjega rata → donošenje Oksfordskih statuta
- B. donošenje Oksfordskih statuta → početak Stogodišnjega rata
→ križarski rat protiv Katara → nastanak Kraljevine Španjolske
- C. donošenje Oksfordskih statuta → nastanak Kraljevine Španjolske
→ početak Stogodišnjega rata → križarski rat protiv Katara
- D. križarski rat protiv Katara → donošenje Oksfordskih statuta
→ početak Stogodišnjega rata → nastanak Kraljevine Španjolske

(1 bod)

34. U kojemu su nizu točno kronološki poredani povijesni zemljovidi iz hrvatske povijesti?

1

2

3

4

- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 2 → 3 → 4 → 1
- C. 3 → 2 → 1 → 4
- D. 1 → 4 → 3 → 2

(1 bod)

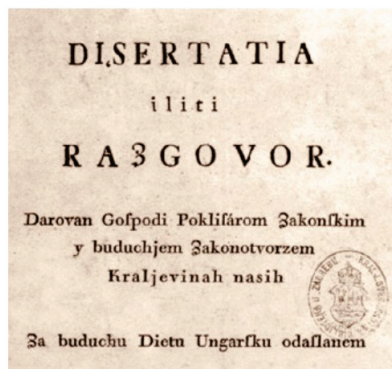
Povijest

35. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja nacionalnih i socijalnih pokreta u Europi?

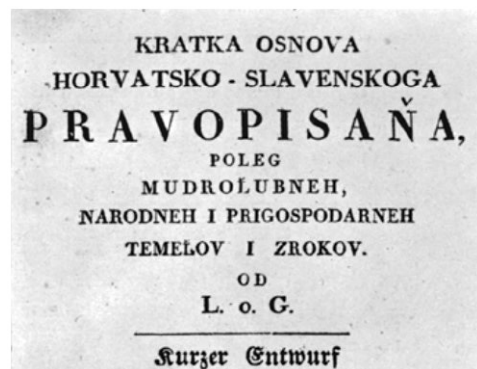
- A. osnutak Heterija → ustanak karbonara u Napulju → osnutak Mlade Italije → ustanak dekabrista
- B. ustanak dekabrista → osnutak Heterija → osnutak Mlade Italije → ustanak karbonara u Napulju
- C. ustanak karbonara u Napulju → osnutak Mlade Italije → ustanak dekabrista → osnutak Heterija
- D. osnutak Heterija → ustanak karbonara u Napulju → ustanak dekabrista → osnutak Mlade Italije

(1 bod)

36. U kojemu su nizu točno kronološki poredani početci izlaženja tiskanih djela iz hrvatske povijesti?

1

2

3

4

- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 3 → 4 → 1 → 2
- C. 2 → 1 → 4 → 3
- D. 3 → 4 → 2 → 1

(1 bod)

37. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti SSSR-a od Drugoga svjetskog rata do kraja 20. stoljeća?

- A.** savezništvo sa zapadnim silama → detant
→ početak hladnoga rata → Zajednica neovisnih država
- B.** savezništvo sa zapadnim silama → Zajednica neovisnih država
→ detant → početak hladnoga rata
- C.** savezništvo sa zapadnim silama → početak hladnoga rata
→ detant → Zajednica neovisnih država
- D.** savezništvo sa zapadnim silama → detant
→ Zajednica neovisnih država → početak hladnoga rata

(1 bod)

38. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji u Hrvatskoj nakon Drugoga svjetskog rata?

- A.** pobjeda liste Narodne fronte → uvođenje samoupravljanja
→ uvođenje planskoga gospodarstva → uvođenje višestranačja
- B.** pobjeda liste Narodne fronte → uvođenje planskoga gospodarstva
→ uvođenje samoupravljanja → uvođenje višestranačja
- C.** pobjeda liste Narodne fronte → uvođenje višestranačja
→ uvođenje planskoga gospodarstva → uvođenje samoupravljanja
- D.** pobjeda liste Narodne fronte → uvođenje planskoga gospodarstva
→ uvođenje višestranačja → uvođenje samoupravljanja

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore, povijesne zemljovide i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

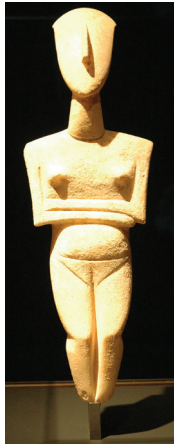
Točan odgovor donosi jedan bod.

39. Pozorno promotrite povijesni zemljovid i slikovne priloge te odgovorite na postavljena pitanja.

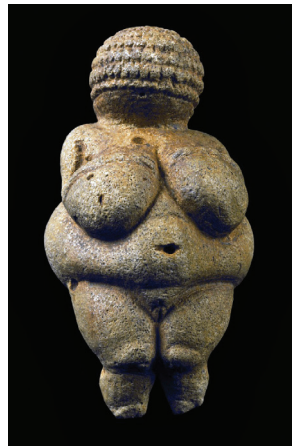
1

2

3

4

39.1. Kako se naziva kultura čije je središte na povijesnome zemljovidu označeno ružičastom bojom, a područje utjecaja narančastom bojom?

- A. danilo kultura
- B. korenovska kultura
- C. starčevačka kultura
- D. vučedolska kultura

(1 bod)

39.2. Kojim je brojem označen predmet koji je pripadao kulturi prikazanoj na povijesnome zemljovidu?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Povijest

---

40. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Neka je sa srećom. Za hijeromnamona Praksidama (...) Isejaca te Pila i njegova sina Daza. Ovo [su osnivači naseobine ugovorili] i narod odlučio: da oni koji su prvi [zauzeli zemlju] i obzidali grad dobiju posebno zemljište za gradnju kuće unutar utvrđenoga grada, posebno s dijelom, a od zemlje koja je [izvan grada] da isti dobiju odvojeno prvi ždrjeb obradive zemlje od tri pletra, a od ostale djelove; da se zapiše [kakav je ždrjeb i kakav dio] svaki dobio; u trajnom posjedu neka bude njima i [njihovim potomcima] jedan pletar i pol po svakome; kasniji doseljenici neka dobiju od [neraspodijeljene zemlje u polju] četiri i pol pletra; da se [vlasti zakunu da neće nikad] ni grad ni zemlju ponovno dijeliti (...)

40.1. Koji je proces prikazan u povijesnome izvoru?

- A. kolonizacija
- B. demokracija
- C. talasokracija
- D. romanizacija

(1 bod)

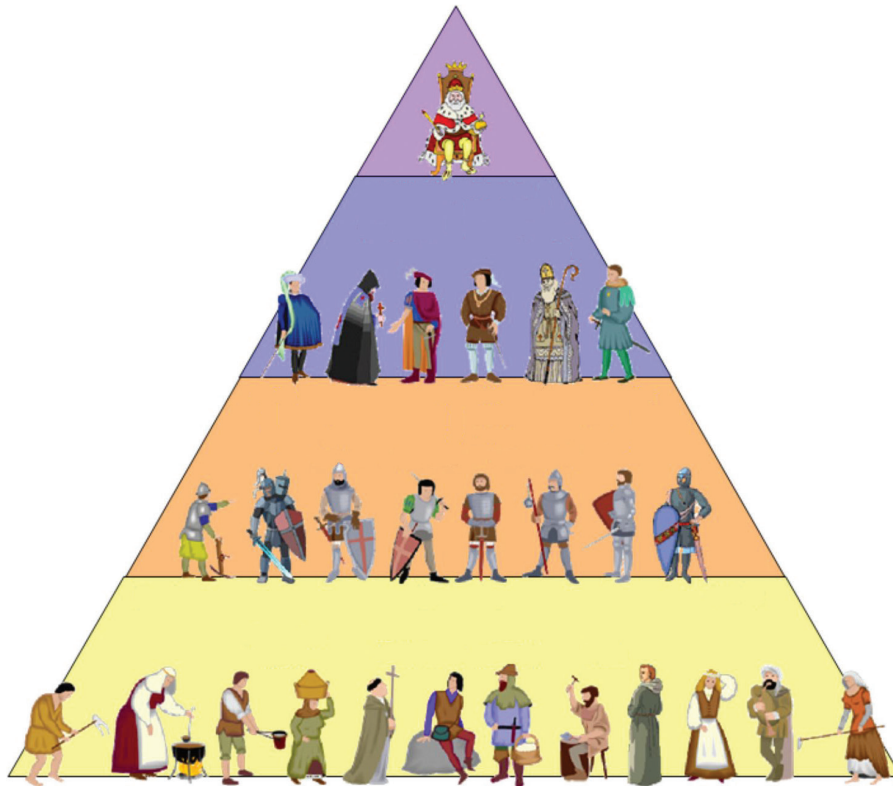
40.2. Tko su Isejci koji se spominju u povijesnome izvoru?

- A. grčki kolonisti
- B. rimski kolonisti
- C. ilirski starosjedioci
- D. keltski starosjedioci

(1 bod)

41. Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

41.1. Kako se naziva društvo čiji je ustroj prikazan na slikovnome prilogu?

- A. feudalno društvo
- B. klerikalno društvo
- C. apsolutističko društvo
- D. robovlasničko društvo

(1 bod)

41.2. U kojemu je povijesnome razdoblju u Europi započeo razvitak društvenih odnosa prikazanih na slikovnome prilogu?

- A. u starome vijeku
- B. u ranome srednjemu vijeku
- C. u razvijenome srednjemu vijeku
- D. u novome vijeku

(1 bod)

Povijest

---

42. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

U to je vrijeme umro kralj Svinimir i nije ostavio nijednog baštinika od svog potomstva. Tako je dakle izumro čitav rod kraljevske krvi i nije bilo više nikog tko bi mogao po pravu naslijediti kraljevstvo Hrvata. Nastade velika nesloga među prvacima kraljevstva (...) nastale su bezbrojne otimačine, pljačke, umorstva i svakakovi zločini (...) neki od slavonskih velikaša (...) otputovao je u Ugarsku i (...) (stupivši) pred kralja Vladislava (...) počeo ga nagovarati da pođe zauzeti Hrvatsko Kraljevstvo. Potaknut savjetima, pokupi Vladislav vojsku i zauzme čitavu zemlju od rijeke Drave do planine (Gvozd), a da mu se nitko nije opro.

42.1. O događajima nakon smrti kojega hrvatskog vladara govori povijesni izvor?

- A. Tomislava
- B. Dmitra Zvonimira
- C. Petra Krešimira IV.
- D. Stjepana Držislava

(1 bod)

42.2. Kojoj je kraljevskoj dinastiji pripadao u povijesnome izvoru spomenuti kralj Vladislav?

- A. Anžuvincima
- B. Arpadovićima
- C. Luksemburgovcima
- D. Trpimirovićima

(1 bod)

43. Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Narav ovog djela najbolje će se razumjeti ako ukratko kažem kako je nastalo. Godinama sam skupljao bilješke o postanku ili podrijetlu čovjeka bez ikakove namjere da to objavim, radije odlučan da ih ne objavljujem, jer sam držao da bi time samo povećao predrasude protiv svojih pogleda.

Činilo mi se dovoljnim ono što sam u prvome izdanju svoga djela (...) napomenuo kako će to djelo „osvijestiti čovjekovo podrijetlo i njegovu povijest” (...)

43.1. Tko je autor teksta iz povijesnoga izvora?

- A. Adam Smith
- B. Charles Darwin
- C. Sigmund Freud
- D. Wilhelm von Humboldt

(1 bod)

43.2. Uz koju se teoriju povezuje djelo iz kojega je navedeni povijesni izvor?

- A. biheviorističku teoriju
- B. kreacijsku teoriju
- C. kvantnu teoriju
- D. teoriju evolucije

(1 bod)

Povijest

---

44. Pozorno pročitatite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

- 1. Buduć da se u izvanrednom položaju nalazimo, i za povratjenje (povratak) zakonitoga stanja potrebno je, da imademo zakonitu verhovnu (vrhovnu) glavu: zato izabراسmo jednodušno za bana trojedne kraljevine Barona Josipa Jelačića Bužimskoga, muža svega naroda poverenja imajućega, kojemu banu ima se predati i zapoved nad vojskom granice i pravo raspisivanja sabora.*
- 2. Da se naš državni sabor sazove najkasnie do 1. svibnja ove godine u glavni grad Zagreb.*
- 3. Krepko i novo sjedinjenje u svakom smislu naše po zakonu i dogodovštini k nama pripadajuće kraljevine Dalmacie s kraljevinom hervatskom i slavonskom, kao također cele naše vojničke granice glede političkog upravljanja, kao i svih ostalih tečajem vremena izgubljenih s ugarskim varmedjami i s austrianskimi državami sjedinjenih stranah domovine naše.*
- 4. Našu narodnu nezavisnost. (...)*

44.1. Komu su bili upućeni zahtjevi navedeni u povijesnome izvoru?

- A. austrijskomu caru
- B. Hrvatskomu saboru
- C. Narodnoj skupštini
- D. Ugarskomu saboru

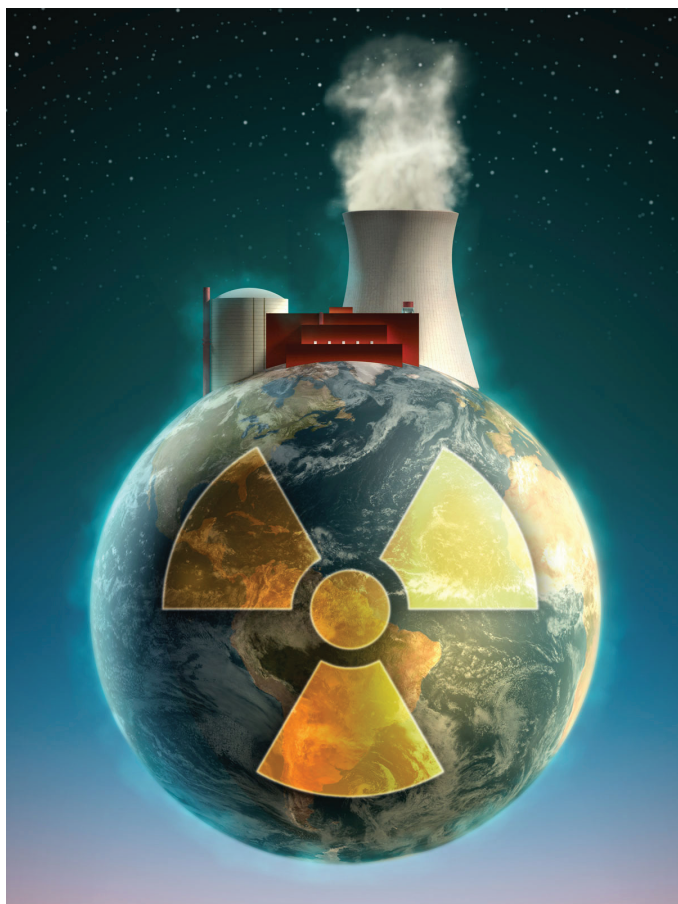
(1 bod)

44.2. Što je od navedenoga bila prepreka gospodarskomu razvoju hrvatskih zemalja u vrijeme nastanka povijesnoga izvora?

- A. izbor Josipa Jelačića za bana
- B. uvođenje Željezničke pragmatike
- C. nepovjerenje prema habsburškoj vlasti
- D. razjedinjenost Dalmacije od ostatka Hrvatske

(1 bod)

45. Pozorno promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

45.1. Na koji problem suvremenoga društva upozorava prikazana ilustracija?

- A. na globalno zatopljenje
- B. na globalno zahladnjenje
- C. na opasnost od radijacije
- D. na opasnost od kiselih kiša

(1 bod)

45.2. Od kada je problem na koji upozorava prikazana ilustracija opasnost čovječanstvu?

- A. od početka 20. stoljeća
- B. od sredine 20. stoljeća
- C. od kraja 20. stoljeća
- D. od početka 21. stoljeća

(1 bod)

Povijest

46. Pozorno promotrite povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

46.1. Pod čijom je kontrolom bio zelenom bojom obilježen teritorij na povijesnome zemljovidu?

- A. ustaša
- B. četnika
- C. partizana
- D. zelenoga kadra

(1 bod)

46.2. Koji se od navedenih događaja zbio u vrijeme prikazano na povijesnome zemljovidu?

- A. Bitka na Neretvi
- B. puč Vokić-Lorković
- C. prvo zasjedanje AVNOJ-a
- D. potpisivanje sporazuma Tito – Šubašić

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo promotrite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Povijest

---

47. Pozorno promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Tekst na povijesnome izvoru: *Saveznička lojalnost?*

Izvor: Značka iz 1915. godine, mjesto čuvanja izvora: Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu

47.1. Odredite vrijeme i prostor nastanka povijesnoga izvora. Objasnite društveno-povijesne okolnosti koristeći se sljedećim pojmovima: „imperijalizam“, „Trojni savez i Trojna Antanta“, „Prvi svjetski rat“, „Londonski ugovor“ i „Centralne sile“.

[illegible]

(3 boda)

Povijest

47.2. Navedite komu je povijesni izvor bio namijenjen. Objasnite svrhu i poruku prikazanoga povijesnog izvora.

(3 boda)

47.3. Navedite tri primjera/elementa iz povijesnoga izvora koji upućuju na njegovu svrhu.

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica